

**ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
НА КАФЕДРІ ДЕРМАТОЛОГІЇ, ВЕНЕРОЛОГІЇ І СНІД**

Дащук А.М., Добржанська Є.І.

*Харківський національний медичний університет
м Харків, Україна*

Ключові слова: *дистанційна освіта, зворотній зв'язок.*

Останніми роками організація освітнього процесу була ускладнена запровадженням карантину у зв'язку з епідемією COVID 19, оголошенням воєнного стану в Україні. На початку карантин 2020 року став серйозним викликом для викладачів. Досвіду перебування у такому тривалому карантині освітня галузь ніколи не мала. Перед усіма педагогічними та науково-педагогічними працівниками постала необхідність пошуку оптимальних варіантів організації та здійснення навчально-виховного процесу у дистанційному форматі. Проблема дистанційного навчання розглядалася в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. Значна кількість наукових робіт присвячена дослідженню загальних питань змісту та організації дистанційного навчання (С. Авдошин, В. Биков, С. Віллер, М. Карпенко, К. Корсак, В. Кухаренко, Е. Полат, D. Keegan, M. Moore та інші). Ґрунтовно проаналізовано специфіку розробки електронних та інтерактивних засобів навчання, їхні характерні риси та особливості використання в роботах Е. Носенко, Г. Чекаль, М. Жалдака, О. Хуторського, Є. Машбиця, Т. Коваль, S. Downes, I. Allen, S. Hiltz та інших. Застосування інформаційних технологій у педагогічному процесі вивчали Н. Корсунська; Ю. Пасічник, П. Стефаненко, В. Торопцов, психологопедагогічні аспекти і технології створення дистанційного курсу – В. Кухаренко, Т. Олійник, В. Рибалка). Усі зазначені напрями дослідження дистанційного навчання важливі, але, з огляду на реалії сучасного світу, надзвичайно актуальним постає питання організації якісного, різнопланового зворотного зв'язку між учасниками освітнього процесу в умовах дистанційного навчання, зокрема у вищих навчальних закладах.

Дистанційна освіта – універсальна форма навчання, що базується на використанні традиційних і нових інформаційних технологій навчання, а також на технічних засобах, що створюють для здобувача вищої освіти умови вільного вибору освітніх дисциплін та діалогового обміну з викладачем; при цьому процес навчання не залежить від розташування його учасників у просторі й часі» [4, с.61]. Дистанційне навчання загалом має всі компоненти притаманні навчальному процесу (цілі, зміст, методи, організаційні форми) і проводиться за допомогою інтернет-технологій і засобів, які передбачають інтерактивність [3, с. 32]. Хоча традиційне практичне заняття на

клінічній кафедрі, в тому числі на кафедрі дерматології, венерології і СНІДу, передбачає обов'язкове очне відвідування здобувачами освіти класів і клініки. Для сприяння оволодінню вмістом дисципліни, практичними навичками з дисципліни використовували різні засоби (підручники, навчальні посібники, наочні матеріали, муляжний музей, мікроскопи, комп'ютерні програми) і методи освіти (бесіда, пояснення, робота з методичними вказівками, огляд хворих, дискусія, самостійна робота й тощо) під контролем викладача. В умовах дистанційного навчання стало необхідним розробити таку методичку, що мала змогу максимально поліпшити вивчення нашого освітнього компоненту.

Для того, щоб оцінити результати даної роботи існує необхідність налагодженого зворотного зв'язку і для викладача, і для здобувача освіти. Більшість науковців розглядають зворотний зв'язок у навчальному процесі як одне з центральних понять в освіті, від оптимального функціонування якого значно залежить успішність реалізації процесу навчання (О. Лукьяненко, Н. Олійник та інші) І. Зимня розглядає зворотний зв'язок як механізм, завдяки якому здійснюється контроль за навчальною діяльністю людини. За словами науковця «...будь-яка інформація про процес або результат виконання дій є зворотним зв'язком, який здійснює контроль, регуляцію і керування» [2, с. 213]. За визначенням Н. Олійник зворотний зв'язок під час дистанційного навчання слід «...розглядати як постійний, цілеспрямований процес взаємодії всіх учасників дистанційного навчання, що передбачає отримання інформації про хід та результати навчальної діяльності студентів і розробки на її основі коригувальних дій щодо удосконалення системи навчання» [1, с.217]. Отже, у педагогіці зворотний зв'язок також можна розглядати як шлях отримання інформації щодо правильності або ступеня помилковості дій того, хто навчається. Під час дистанційного навчання він функціонує в двох напрямках [1]: – на викладача, який використовує сучасні технології дистанційного навчання, має інформаційний характер; – на студента, який є об'єктом такого навчання, має керуючий та навчальний характер. В результаті зворотний зв'язок впливає на всю педагогічну систему в цілому, та різні її компоненти зокрема, він стимулює позитивні зміни і удосконалення в педагогічній системі. Згідно з сучасною тенденцією використання технологій як потужного засобу підвищення якості освіти зворотний зв'язок може розглядатися в якості базового принципу успішного навчання. Важливо, щоб після виконання кожного навчального завдання студент отримував повну інформацію щодо покращення власних результатів та подальшого особистого та професійного зростання. Така інформація може надходити не тільки від викладача чи інтерактивної навчальної програми, а також і від співучнів. Результативність зворотного зв'язку

визначається його якістю та частотою. Якість передбачає здатність перевіряючим фахівцем виявляти будь- 30 які помилки, що підлягають виправленню, та невідповідності у виконанні запропонованих навчальних завдань. Також важливе значення має аналіз позитивних характеристик відповіді: творчий підхід до виконання завдання, ініціатива у додатковому вивченні поставленого питання тощо. Під «частотою зворотного зв'язку» ми розуміємо кількість взаємодій між студентом та викладачем за допомогою різних комунікативних засобів та інтерактивних навчальних технологій. Важливість якості зворотного зв'язку в умовах дистанційного навчання зумовлена також обмеженою можливістю студента задавати додаткові питання, вимагати пояснень чи коментарів від викладача щодо виконання завдань.

Отже, використання комп'ютерних, телекомунікаційних технологій та різноманітних навчальних платформ здатні забезпечити інтерактивну взаємодію викладача та студента на різних етапах навчання. Елементи і ресурси дозволяють створити таке навчальне середовище, яке не тільки налагоджує, але і стимулює зворотний зв'язку, забезпечує діалог між викладачем та студентом і постійну підтримку з боку викладача протягом всього курсу навчання.

Перелік використаних джерел

1. Муліна Н. І. Організація ефективного зворотного зв'язку в дистанційному навчанні іноземних мов. Гуманітарний вісник ДВНЗ ПереяславХмельницький держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. К. : Гнозис, 2013. Додаток 1 до Вип. 31, т. I (43) : Тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. С. 609-616.

2. Олійник Н. Ю. Зворотний зв'язок у електронному навчанні як педагогічна проблема. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2016. Вип. 2. С. 209-223.

3. Полат Е.С, Петров А.Е. Дистанционное обучение: каким ему быть? Педагогика. 1999. С. 29–34.

4. Самойленко О.М. Поняття дистанційної освіти та дискусії навколо неї. Збірник наукових праць. Херсон : «Міськдрук», 2011. С. 61.

5. KIELTY L. S. Feedback in distance learning: Do student perceptions of corrective feedback affect retention in distance learning? Scholar Commons, USF, 2004.

ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ДЕРМАТОЛОГІЇ, ВЕНЕРОЛОГІЇ І СНІД

Дащук А.М., Добржанська Є.І.

У статті розглянуто питання організації дистанційного навчання на кафедрі дерматології, венерології і СНІДу, а також важливість

повноцінного зворотного зв'язку для створення продуктивного навчального середовища.

EXPERIENCE IN IMPLEMENTING DISTANCE LEARNING AT THE DEPARTMENT OF DERMATOLOGY, VENEREOLOGY AND AIDS

Dashchuk A.M., Dobrzhanska E.I.

The article deals with the issues of organising distance learning at the Department of Dermatology, Venereology and AIDS, as well as the importance of full feedback for creating a productive learning environment.